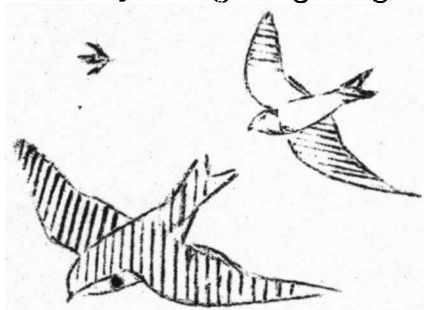

OEVERZWALUWEN (*Riparia riparia* (L))
in het Gooi.

Door het verstrekken van gratis ringen, stimuleert het Vogeltrekstation de ringers in Nederland tot het ringen van oeverzwaluwen.

In het Gooi werd door de heer K. Visser aan de oeverzwaluwen veel aandacht besteed. Door hem werden met Japanse nylonnetten tot nu toe meer dan 1500 vogels gevangen.

Half mei werd getracht vast te stellen waar en hoeveel nesten er in het Gooi aanwezig waren, met de volgende resultaten:

Inde gemeente Huizen:

1 kolonie (Wolfskamer) met 200 nesten.

3 kolonies bij de Steenfabriek Rijsbergen (Steenfabriek, Meent 1, Meent 2) met resp. 170, 90, en 40 nesten.

1 kolonie in de haven v. Huizen met 30 nesten

In de gemeente Blaricum:

1 kolonie op de vuilnisbelt met 100 nesten.

In de gemeenten Naarden en Bussum:

2 kolonies met respectievelijk 10 en 40 nesten

Er bevonden zich dus minimaal 680 nesten in het Gooi. Wij zijn er van overtuigd dat dit niet alle nesten zijn.

Een belangrijke vangplaats was de slaapplaats in het riet, nabij de haven van Huizen.

Er werden geringd:

in 19 keer vangen bij de Wolfskamer	280 overjarige en 394 le jaars
6 „ „ Steenfabriek	250 99 vogels.
3 „ „ Meent 1	124 53
4 „ „ Vuilnisbelt	123 35
1 „ „ Naarden	8 —

Bij de kolonies werd dus ongeveer 75 % van de overjarige vogels gevangen. Op de slaapplaats werden in zeven keer; 22 overjarige en 102 le jaars vogels gevangen. Op 23 mei werden voor de eerste keer de netten opgezet, daarna werd regelmatig gevangen bij de verschillende kolonies.

Er werden ook enkele reeds geringde overjarige vogels gevangen.

Hieronder waren o.a. 2 vogels met Belgische ringen. 1 ex. werd geringd op 19/8/67 te Beerse (Antwerpen), gevangen op 23/5/68 bij Huizen.

1 ex. werd geringd op 15/5/68 te Oud-Heverlee (Brabant), gevangen op 13/7/68 te Huizen.

Verder: Oeverzwaluw

3 exx. geringd in 6/67 als le j. te Ermelo, terug in 5/68 te Huizen.

1 ex.	6/67	„	Harderwijk	6/68
1 ex.	6/66	overj.	Veenendaal	5/68
2 ex.	7/64	„	Huizen	6/68
1 ex.	7/65	volgr.	Blaricum	6/68
1 ex.	6/64	le j.	Vianen	6/68 te Blaricum.

Aanvankelijk vingen we ze meestal in het schemerdonker. Overdag waren de vogels in het begin van de broedtijd niet te bemachtigen. Later gingen we meestal vroeg in de morgen op vangerspads. Later in de broedtijd, kwamen er ook vogels overdag ons net binnenvliegen.

De grootste vangst op één morgen bij één kolonie was 179 vogels.

Door het regelmatig bezoek aan de kolonies en slaapplaats, waren wij in de gelegenheid een weinig van het gedrag van de oeverzwaluwen te bestuderen.

... bleef bleef dat ze vrij onregelmatig begonnen net broeden. Op een bepaald ogenblik waren er broedende vogels, vogels met kleine jongen en met grote. Dit bleef zo gedurende het hele broedseizoen. Pas uitgevlogen jongen vertoefden nog enkele dagen bij de kolonie en werden in de lucht door de ouders gevoerd. Wat oudere eerste jaars vogels zwierven wat rond zoals uit het ringonderzoek bleek.

Mannetjes en wat oudere eerste jaars vogels sliepen in het riet (of ergens anders) langs de IJsselmeerkust. Bij slecht weer (naderende onweersbui) verschenen ze niet op de slaapplaats. Wij namen aan dat ze in de nestgangen verbleven.

Op een door ons ontdekte slaapplaats sliepen soms honderden oeverzwaluwen. Voornamelijk (ca. 90%) eerste jaars vogels. Bij mooi weer cirkelden ze boven het riet, groepeerden zich en vielen dan als blokken uit de lucht in het riet. Bij slecht weer (harde wind e.d.) kwamen ze vrij onopgemerkt laag over het water vliegend in kleine groepjes op de slaapplaats aan. Bij oosten- en noordenwind sliepen er slechts enkele exemplaren op de slaapplaats. Wel zagen wij dan grote groepen oostwaarts trekken.

Wij veronderstelden dat vele, zo niet alle vogels langs de IJsselmeerkust oostwaarts trokken. Dit feit werd door enkele terugmeldingen bevestigd. We ontvingen twee terugmeldingen van eerste jaars vogels; één uit Hoophuizen en één uit Nijkerk. Uit Nijkerk ontvingen we bovendien een melding van een overjarige vogel.

Heel merkwaardig was dat bij zonnig weer s'morgens vele eerste jaars vogels bij de kolonie verschenen en daartegen de wand bij de gaten gingen zitten. We hebben niet kunnen vaststellen wat of ze daar deden. Wij veronderstelden dat ze daar gevoerd werden.

De enige methode om eerste jaars vogels te vangen (buiten de rietslaapplaats om) was ze s'morgens bij de gaten in het net te laten vliegen.

Na ongeveer een uur verdwenen ze weer. Soms gingen ze allemaal op de grond zitten. De reden daarvan werd ons niet helemaal duidelijk. Waarschijnlijk fourageerden ze daar. Dit hadden wij namelijk eerder, vele keren waargenomen vooral s'morgens bij de kolonies. Verder één keer s'morgens op een asfaltweg en enkele keren s'avonds op gemaaid hooiland.

Het viel ons op dat van alle kolonies waar door ons geringd werd vogels (vooral eerste jaars) op de rietslaapplaats werden teruggevangen. Het bleek ons dat overjarige vogels na één broedsel vrij gemakkelijk te verstoren waren. Zo kwam er een terugmelding uit Rhenen; na twee maanden. Zo vingen wij ook een twee maanden tevoren geringde oeverzwaluw terug uit Ermelo. Op de rietslaapplaats troffen we voorts een eerste jaars vogel aan die geringd was in Rhenen.

Zowel eerste jaars als overjarige vogels geringd op de slaapplaats werden bij de kolonies teruggevangen.

Ook werden overjarige vogels geringd bij een kolonie- teruggevangen bij een andere kolonie! Tussen deze vangsten bevond zich een tijdsduur van enkele weken. Vermoedelijk trokken ze na het grootbrengen van het eerste broed, naar een andere kolonie om daar opnieuw tot broeden over te gaan.

De eerste jaars vogels bleken door het hele Gooi te zwerven. Zo werden op één middag een flink aantal eerste jaars vogels geringd bij de Wolfkamer. De volgende morgen kwamen enkele van deze vogels uit de nestgangen van de kolonies bij de Steenfabriek en de belt van Blaricum. Ook werd een eerste jaars vogel geringd bij de Steenfabriek en teruggevangen bij de Wolfkamer.

J.v.d.Geld.
K.Visser.